ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Комсомольський клич

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання IX
№ 118 (974).

СУБОТА

5 ЖОВТНЯ 1968 РОКУ

Ціна 2 коп.

Кировоградская областная БИБЛИОТЕКА им. Н. К. Крупской

За списком — 23 мільйони. Присутніх — 23 мільйони. Які є пропозиції?

ЗВІТУЄМО ПАРТІЇ, ЗВІТУЄМО НАРОДОВІ

М. СИРОТЮК,
перший секретар обкому ЛКСМ України.

Сьогодні в первинних організаціях починаються Всесоюзні комсомольські збори, збори, які стануть оглядом рядів Ленінського комсомолу в переддень 50-річчя ВЛКСМ, оглядом добрих справ молоді. Ці збори — звіт комсомольців і молоді партії, народові про трудові здобутки, клятва на вірність Леніну, справі комунізму.

Комсомолії нашої орденоносної Кіровоградщини є про що звітувати. За почином комсомольсько-молодіжної бригади токарів ордена Трудового Червоного Прапора заводу сільськогосподарського машинобудування «Червона зірка», де бригадиром Наташа Лупинос, в області розгорнулося змагання молоді під девізом «Комсомольському ювілею — трудові дарунки на кожному робочому місці». В ньому беруть участь 467 комсомольсько-молодіжних колективів промисловості, сільського господарства, будівництва, транспорту і сфери обслуговування, всі комсомольці і молодь області.

Генеральний секретар ЦК КПРС Л. І. Брежнєв, виступаючи на Пленумі ЦК ВЛКСМ в лютому 1967 року, підкреслював, що завдання комсомолу полягає насамперед у тому, щоб навчити всю нашу молодь глибоко і всебічно оволодівати марксистсько-ленінською теорією.

Великий політичний гарт одержує молодь в гуртках, семінарах і клубах комсомольської політичної освіти. Зараз, коли комсомол готується відзначити свій півстолітній ювілей і йде назустріч 100-річчю від дня народження В. І. Леніна, особливо зріс потяг молоді до вивчення історії комсомолу, історії партії, біографії і праць В. І. Леніна. Цей потяг позначився на значному збільшенні як гуртків «Наш Ленінський комсомол», «Бесіди про партію», «Біографія В. І. Леніна», семінару «Ленінські уроки», так і на зростанні кількості молоді, яка навчається в системі комсомольської політичної освіти. Якщо торік в гуртках і семінарах гартували свій світогляд близько 40 тисяч юнаків і дівчат, то тепер — близько 45 тисяч.

Першіази марксистсько-ленінської підготовки молоді люди одержують ще в школі. І тому комсомольські організації тримають тісний зв'язок з органами народної освіти, допомагають якнайкраще налагодити викладання суспільно-політичних наук. Доброю школою у вихованні політичної зрілості у шкільної молоді стали політичні клуби «Прометей» та «Батьківщина». Вони активно працюють майже у всіх середніх школах, охоплюючи понад 12 тисяч юнаків і дівчат.

Вагомий внесок у пропаганду піввікових досягнень нашого народу, у виховання молоді в комуністичному дусі роблять молоді лектори. Лише в цьому році членами лекторських груп райкомів, міськкомів комсомолу прочитано в комсомольських організаціях області більше двох тисяч лекцій та доповідей, проведено 128 тематичних вечорів. Все більшого розповсюдження набуває така форма пропаганди, як кінолекторії.

Один з головних напрямків ідеологічної роботи обласної комсомольської організації — це виховання молодих патріотів Вітчизни, людей мужніх і сильних, відданих Країні Рад.

Арсенал виховних засобів багатий. Це і зустрічі з героями боїв та праці, це й урочисті маніфестації, пошуки невідомих героїв та походи по місцях революційної, бойової і трудової слави радянського народу. За останні чотири роки дорогами слави батьків пройшло понад 120 тисяч юнаків і дівчат. За матеріалами цих походів створено 920 музеїв, кімнат і кутків революційної, бойової і трудової слави.

Значного поширення в області набули військово-спортивні табори для допризовників, у яких вони знайомляться з військовою справою, набувають політичних знань, гартують себе фізично.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗАВТРА — ДЕНЬ УЧИТЕЛЯ

На випускному вечорі в Павлиській середній школі почули з уст дівчини:

— Поїду в педагогічний...

Коли її вчитель, член-кореспондент Академії педагогічних наук СРСР В. О. Сухомлинський відзначав свій золотий ювілей, Шура зайшла до нас в редакцію. Вона вже студентка Кіровоградського педінституту, готується стати філологом. Шура хотіла вітати свого вчителя з святом. Тоді ж фотокореспондент нашої газети В. Ковпак сфотографував дівчину. І запитав Шуру про те, як навчається.

— Четвірки. П'ятірки. Добре закінчила і перший курс...

Ще сказала, що її улюблені книги — твори Михайла Стельмаха, Олеся Гончара, вірші Острового та Єсеніна. А ще Макаренка. І його, Василя Олександровича Сухомлинського.

В комітеті комсомолу інституту про Шуру Постриган сказали коротко:

— Активістка!

Справді, вона завжди серед тих студентів, які кожного дня мають громадські справи. Шура очолює культсектор студпрофкому. Любить вона театр, мріє про роль молодої вчительки. А нині вона співає. Українські, російські пісні найулюбленіші.

— Як поїду працювати на село, — говорила дівчина, коли ми зустрілися з нею вдруге, — то неодмінно створю там великий драматичний колектив. А ще зберу всі пісні, яких співають хлібороби.

Згадали про свято вчителя.

— То ви ж обов'язково привітайте Василя Олександровича. І скажіть, якщо буде нагода, що я повсякчас старатимуся працювати так, як він...

В БІЛИХ ВІКНАХ...

В білих вікнах старого класу
Розкриває калачик очі.
Зазирнути наївний хоче
Чи в минуле, а чи у казку
В білих вікнах старого класу.

У тих вікнах, високих вікнах
Загубились меткі хлоп'ята.
Непосидливі і кирпаті
Стали споминами навіки
У тих вікнах, високих вікнах.
Ви ідете, Олено Марківно,
По тонкому дзвінкому променю.

На конвертах прозорих споминів
Загоряються кроки марками.
Ви ідете, Олено Марківно.
Ви подібні на давню радість,
Радість дивного, невідкритого
Ще незбагненого і світлого,
Так не схожого на реальність.
Ви подібні на тиху радість.

Кажуть, осінь це все накоїла,
Обняла Вас важкою тишею,
На чолі Вашім зморшки вишила
Щось роз'ятрила, не загоїла.
Кажуть, осінь це все накоїла.
А ще чув я, що Ви на пенсії
Наслуховуєте самотність.
І у школі моїй сьогодні
Ви гостюєте без претензії.
Справді, чув я, що Ви на пенсії.
Поверніться, Олено Марківно.
Вже не буду ховать указку
І пускать «голубів» по класу.
А з історії «п'ять» лиш матиму.
Поверніться, Олено Марківно.
Хоч... Я сам не вернусь, ніколи,
А заглиблюсь у весну й літо.
Сивий клен в мою душу віти
Вже обтрушує біля школи.
Я і сам не вернусь ніколи.
В білих вікнах, Олено Марківно,
Ваших мрій ластів'ята гніздяться.
І надії, як зорі світяться.
Одцвітаються роки маками
В білих вікнах, Олено Марківно...

Валерій ГОНЧАРЕНКО.

„ВИ ВЧИТЕ ЖИТТЮ"...

ЗАПИТАЙТЕ у Малій Висці, хто такий Олександр Сергійович Ковтун. І вам відповість кожен: учитель історії міської середньої школи № 3, наш краєзнавець.

Багато буде охочих розповісти вам і про рейд червонозоряних танків у ворожий тил січневої ночі 1944 року, і про розгром німецького гарнізону тієї ночі в Малій Висці, і про перших комсомольців району. А потім оповідач додасть, що завдяки Олександру Сергійовичу відомо йому про це.

Не один рік веде О. С. Ковтун у себе в школі краєзнавчий гурток і по зернині, як найдорожчі речі, збирає вісточки про своїх славних земляків, про тих, хто вкрив себе невмирущою славою. Немало пройшов Олександр Сергійович шляхами-дорогами свого краю в пошуках.

Якось у школу принесли стару фотографію. На ній група колгоспників новоствореної артілі біля трьох «фордзонів» перед виходом у поле. Почалися пошуки. Фотографія заговорила.

То було весною 1930 року. В артіль прибули перші трактори. Нагодився фотограф, і колгоспники сфотографувалися.

Краєзнавці побували в першого механізатора Володимира Володимировича Бровченка, чимало довідалися цікавого.

На крилі однієї з машин стоїть хлопчина, мрійно дивиться у далечінь. Нині це один з кращих механізаторів місцевої артілі «Родина» Михайло Бровченко. На грудях у нього урядова нагорода — орден Леніна.

Майже щодня на адресу середньої школи № 3 надходять листи. Пишуть ветерани війни, праці, діляться своїми спогадами. Не забувають порадника і наставника колишні учні. З Ростова й Одеси, Ленінграда і Москви надходять йому теплі листи.

А нещодавно Олександру Сергійовичу сповнилося 50. Скільки поздоровлень надійшло йому! «У школі ви заміняли старшого товариша, учили бути добрим другом, дали нам грунтовні знання. Вчили Ви й найскладнішої науки — життю», — пише з Ростова Пилип Сойченко.

Учитель історії за спеціальністю, краєзнавець за покликанням, Олександр Сергійович не має спочинку. Всі свої знання, весь життєвий досвід, здобутий за 50 років, він щедро засіває в душі молоді.

С. БРОВЧЕНКО.

ПОЗДОРОВЛЯЄМО!

Вчора опубліковано Указ Президії Верховної Ради Української РСР про присвоєння працівникам народної освіти почесного звання заслуженого вчителя. Серед нагороджених — знайомі імена Парасковії Іванівни Калниш — вчительки Бобринецької восьмирічної школи № 1, Олександра Івановича Парфьонова — вчителя восьмирічної школи-інтернат № 2 м. Кремгеса та Юлії Ксаверівни Собківської — вчительки Ульяновської середньої школи № 1.

Щиро поздоровляємо вас, дорогі друзі, з заслуженими нагородами.

НАШІ КОМСОМОЛЬСЬКІ РАПОРТИ

РУКУ, товаришу!

ГУРТОМ, ГРОМАДОЮ

ІХ дев'ятеро у комсомольській групі молочно-товарної ферми колгоспу імені Котовського. Небагато, звичайно. Та тут дівчата знають: боєздатність залежить не від кількості, а від рівня організаторської роботи. І комсомольський телевізор — відзнака їх сумлінної праці.

Всі комсомолки активно відвідують заняття політичного гуртка, беруть участь у художній самодіяльності. Особливо чудовими аматорами сцени зарекомендували себе ки-доярки ведуть за собою всіх працівників ферми.

Наближалась осінь. Гукнув подруг групкомсорг.

— Дівчата, давайте причепуримо ферму.

— Давай!

Разом заходилися, побілили корівники, кімнату відпочинку. Дбайливі дівочі руки навели тут затишок. З'явились в кімнаті квіти. Укомплектували невелику бібліотеку. Тут же Валентина Бобрик, Ольга Макаринська, Люба Дорошенко і Люба Черевко. За свою майстерність у виконанні пісень дівчата недавно відзначені магнітофоном. Зараз готують великий концерт до 50-річчя ВЛКСМ.

Вже стало традицією на фермі відзначати день народження кожної трудівниці. Іменинниці підносять скромні подарунки, букети квітів.

Не так давно Лідія Островерха народила сина. Дізнались про це дівчата і поїхали до неї всі разом із завідуючим фермою в лікарню. Вручили їй подарунки, квіти. Тепер часто навідуються до Ліди додому, бавляться з малим.

Увагою людину обдаруй — ось девіз комсомольської групи. В цих словах основний смисл її роботи, турбота про людину, створення їй необхідних умов праці.

А тому й трудові успіхи не обминають молодих. Комсомольсько-молодіжна ферма йде попереду інших колективів району. Тут близько 2000 кілограмів молока отримали від кожної корови з початку року...

Про все це розкажуть дівчата на перед'ювілейних зборах.

О. СТЕПОВИЙ.
Голованівський район.

НАРОДЖЕНО В ЮВІЛЕЙНОМУ

МИ ПАМ'ЯТАЄМО діла робітників станції Москва-Сортувальна, які Ілліч назвав великим почином. Пам'ятаємо тих, хто навіки залишився юним, б'ючись і вмираючи за те, щоб ми, їх сини і внуки, змогли сьогодні звітувати про наші справи комсомольські, про трудові подвиги.

Я і мої товариші чекали нашого свята, готувалися гідно зустріти його. І сьогодні, коли починаються Всесоюзні збори комсомолії, не можу не сказати доброго слова про юних локомотивників, про тих, хто своїм трудом, своїми справами звеличує звання робітника.

Як зараз пам'ятаю той зимовий вечір, коли в комітет завітали молоді передовики виробництва, бачу їх вдумливі очі. Мова йшла про те, як знам'янські локомотивники зустрінуть півстоліття Ленінського комсомолу.

Дев'ять комсомольсько-молодіжних колон взяли тоді на себе нелегкі обов'язки. Сьогодні з радістю хочу повідомити обласній комсомольській організації, що зобов'язання на честь ювілею ми виконали з честю

За вісім місяців ювілейного року комсомольці локомотивного депо провели 2326 великоватових поїздів (при зобов'язанні тисяча дев'ятсот). Сорок сім тисяч кіловат-годин електроенергії, двадцять сім тонн дизельного палива, які зекономили наші хлопці, — гідний дарунок комсомольців нашої організації ювілеєві.

Мені приємно бесідувати з бригадиром комсомольсько-молодіжної бригади, молодим комуністом Іваном Дерипасом, комсомольцями-передовиками Миколою Дудіним Миколою Тимофеєвим, Віктором Нагорним, Миколою Булахом, Віктором Горохом, Юрієм Григор'євим, Михайлом Гращенковим, Віталієм Гринкевичем.

Це завдяки їм і багатьом їх товаришам комсомольсько-молодіжні бригади виконали свої соціалістичні зобов'язання на два місяці раніше строку, економічний ефект від їх раціоналізаторських пропозицій складає сьогодні десятки тисяч карбованців.

За ювілейний рік у нас склалися традиції, які свято оберігає кожен член Спілки. Надовго запам'ятає молоде поповнення вечори посвяти в робітники, вечори першої зарплати, де старі робітники депо старший майстер С. П. Білий, старший майстер А. П. Удод та інші ветерани праці вчать молодих робітничої честі, закладають у душі новачків любов і повагу до гордого звання — робітник.

Ми немало зробили, нам є чим гордитися, але все зроблене вважаємо лише стартом, підготовкою до зустрічі століття від дня народження Володимира Ілліча Леніна. Вже зараз збираємося в комітеті, радимося. Я впевнений, що це велике свято всього радянського народу комсомольці локомотивного депо зустрінуть з гідністю.

В. ЗАМКОВИЙ,
секретар комсомольської організації локомотивного депо станції Знам'янка.

ЗВІТУЄМО ПАРТІЇ, ЗВІТУЄМО НАРОДОВІ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Ми, молоді кіровоградці, гордимося тим, що наш край дав Вітчизні 130 Героїв Радянського Союзу, більше 70 Героїв Соціалістичної Праці, серед яких такі відомі на всю країну і за її рубежем, як двічі Герой Соціалістичної Праці Олександр Васильович Гіталов, двічі Герої Радянського Союзу Кошовий і Мазуренко. Біографії цих людей — неповторна сторінка подвигів, на яких вчиться сьогоднішня юнь, що носить біля серця комсомольський квиток зразка 50-го року революції. Зустрічі з цими людьми — справжні свята.

Таким святом став і другий зліт ветеранів комсомолу Кіровоградщини, що відбувся в серпні. В ньому взяли участь близько 200 комсомольців 20-х і 30-х років, які стояли біля колиски перших комсомольських осередків у нашому краї, прожили прекрасне життя, гідне наслідування. Серед учасників зльоту були колишній культпрацівник заводу «Червона зірка», нині директор одного із заводів Харкова, делегат XXIII з'їзду КПРС, Герой Соціалістичної Праці Петро Степанович Стрілецький, один з перших комсомольців області, нині Герой Радянського Союзу, маршал авіації Володимир Олександрович Судець, організатор комсомолу в Добровеличківці адмірал у відставці Микола Єфремович Басистий, колишній секретар Новоукраїнського райкому комсомолу, нині професор Московського державного університету Григорій Данилович Вовченко та багато інших уславлених людей. Як естафету вони передали поколінню 60-х років свою комуністичну переконаність, свою вірність ідеалам революції.

Виховуючи молодь палкими патріотами своєї Батьківщини, вірними ленінцями, комсомольські організації дбають про те, щоб молоді росли переконаними інтернаціоналістами. Інтернаціональне виховання теж починається ще в школі.

Комсомольці, піонери майже всіх шкіл листуються із своїми зарубіжними ровесниками з демократичних країн, з дітьми героїчного В'єтнаму, що бореться проти навали американських агресорів. У більшості шкіл області створені клуби інтернаціональної дружби.

Тільки в цьому році більше 150 молодих людей з нашої області побували в 20 країнах світу. І вже стало правилом, що по приїзді вони діляться своїми враженнями на комсомольських зборах, на вечорах, у клубах, розповідають про життя ровесників за рубежем. Часто наші юнаки і дівчата зустрічаються з молодими в'єтнамцями, що навчаються в Кіровограді в школі вищого льотного пілотажу. І як результат — молодь добре усвідомлює свої інтернаціональні обов'язки. Комсомольські зміни, бригади не раз працювали в позаурочний час у фонд допомоги В'єтнаму.

Дружно виходили на недільники по збору металевого брухту піонери і школярі і за якихось кілька місяців у фонд героїчному в'єтнамському народові було перераховано більше 7 тисяч карбованців. Піонери області направили в'єтнамським школярам 750 шкільних наборів.

Форми ідеологічного впливу комсомольські організації прагнуть поєднати з виховними можливостями, що відкриваються в процесі активної участі молоді в творчій праці. В рамках змагання на честь 50-річчя ВЛКСМ комітети комсомолу систематично проводять конкурси на кращого по професії, в яких активну участь беруть тисячі молодих тваринників і механізаторів, будівельників і машинобудівників, шахтарів і залізничників. Масовість в конкурсах дає майстерність. Свідчення цього — успіхи наших молодих виробничників у республіканських конкурсах. Двадцятирічний кіровоградський шофер Василь Матвієнко став кращим водієм республіки, а кращий молодий орач республіки по класу колісних тракторів Борис Липкан сумлінно трудиться в колгоспі «Дружба» Добровеличківського району.

Сьогодні починаються Всесоюзні комсомольські збори. На них комсомольці, молодь повинні підвести результати зробленого, домовитися, якими успіхами кожен юнак і дівчина, кожна група й первинна організація зустрінуть наступне свято всіх прогресивних людей світу — сторіччя від дня народження В. І. Леніна.

БАГАТИЙ РАХУНОК

У НАШИХ молодих заводчан славні традиції — кожне свято зустрічати трудовими дарунками. Готують вони трудові дарунки і ювілею комсомолу. Нещодавно на звітно-виборних зборах цехових комсомольських організацій прийнято рішення — план нинішнього місяця виконати до 29 жовтня. І тепер змагання особливо напружене, підсумки його підбиваються кожного дня.

Наші заводчани постійно дбають про зростання культури виробництва, про удосконалення технологічних процесів. За нинішній рік від комсомольців і молоді надійшло близько 70 раціоналізаторських пропозицій, економічний ефект від впровадження яких обчислюється в кілька десятків тисяч карбованців. Успішно йде заводська дворічка культури й естетики виробництва, яка стартувала цього року в день народження В. І. Леніна. За півріччя перше місце у змаганні здобули комсомольці першого цеху, де комсоргом Таїса Ситник, а майстром Микола Різниченко. У цьому цеху найбільше зробили для того, щоб робоче місце кожного робітника було зручним і красивим. Тут багато квітів, світло, затишно.

Комітет комсомолу постійно тримає під контролем хід змагання молодих виробничників, регулярно проводить конкурси. Ось і нещодавно проведено конкурс фрезерувальників. Перше місце здобув Олександр Драч з четвертого цеху. Йому урочисто вручили диплом першого ступеня і значок «Передовику виробництва».

Багатий рахунок наших комсомольців. І з кожним днем він збільшується.

В. ТЕРЕЩЕНКО,
секретар комсомольського комітету Агрегатного заводу.

На фото: секретар комсомольської організації п'ятого цеху фрезерувальник Юрій ЮДІН (праворуч) і фрезерувальник Віктор ЖУЛІДОВ обговорюють, як краще оформити цех.

Фото А. МЕЛЬНИКА.

• В обкомі ЛКСМУ

ДАРУНОК СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ

В поле вийшли перші женці, заявивши про те, що зуміють дбайливо зібрати урожай колосових ювілейного року. А за ними сказали своє слово інші молоді ентузіасти — це 410 комсомольсько-молодіжних бригад, які взялися заготовляти корми для громадського тваринництва. З 15 липня по 15 вересня вони скиртували сіно, заготовляли грубі корми, збирали кукурудзяний силос. Під час двомісячника спеціалізовані молодіжні бригади записали на свій рахунок 310 тисяч тонн грубих, 1154 тисячі тонн соковитих кормів, заклали в траншеї 1125 тисяч тонн високоякісного силосу.

Найкращих результатів досягли комсомольці та молодь Олександрійської районної комсомольської організації. Вони заготовили 48685 тонн грубих кормів, у тому числі 3945 тонн сіна, засилосували 147976 тонн кукурудзи.

Бюро обкому ЛКСМУ, підвівши підсумки ударного комсомольського двомісячника, перше місце в соціалістичному змаганні по заготівлі кормів для громадського тваринництва присудило Олександрійській районній комсомольській організації (секретар М. Громовий). Її нагороджено Почесною грамотою обкому ЛКСМУ, занесено до Книги пошани обласної комсомольської організації.

Друге місце вибороли комсомольці Маловисківського району (секретар О. Крючок), третє — Новоукраїнського району (секретар Ю. Целих).

● ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В. І. ЛЕНІНА

НОВІ КНИГИ ПРО ВОЖДЯ

МОСКВА. Широкий план видання нових книг, присвячених 100-річчю з дня народження творця Комуністичної партії і Радянської держави В. І. Леніна, почало здійснювати видавництво «Наука». Це — праці визначних радянських вчених і зарубіжних авторів — спеціалістів у різних галузях знань. В них досліджується вплив ленінських ідей на сучасний суспільний розвиток. Ряд досліджень присвячено ленінському економічному вченню, вченню про диктатуру пролетаріату, класи і класову боротьбу.

Великі колективи вчених створюють фундаментальні праці «Ленін і сучасна наука», «Ленін і історична наука» та інші.

ВИСТАВКИ ЇДУТЬ У СЕЛА

КИЇВ. До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна Спілка художників України та її обласні відділення прагнуть широко ознайомити сільських трудівників з кращими творами живописців, графіків і скульпторів республіки, присвяченими великому сождеві, нашим радянським будням. Пересувні виставки демонструватимуться в колгоспних і радгоспних клубах.

Зараз з роботами багатьох талановитих живописців знайомляться трудівники Київської дослідної станції тваринництва «Терезино».

(РАТАУ).

У КУЗЬМИНКАХ — крупному житловому масиві Москви — серед будівель, що залишилися від старого передмістя, зберігся невеликий двоповерховий будинок. Меморіальна дошка на стіні повідомляє: «Тут, влітку 1894 року жив і працював В. І. Ленін».

Кузьминки в ту пору були дачним місцем. Сім'я Ульянових у 1893 році переїхала з Самари (нині Куйбишев) у Москву, бо молодший син Дмитро вступив до Московського університету на медичний факультет. Влітку 1894 року Ульянови виїхали в Кузьминки на дачу, яку зняв чоловік старшої дочки Ульянових Анни Іллінічни Марк Тимофійович Єлізаров.

Цього літа на дачі зібралася вся сім'я Ульянових: Марія Олександрівна, Анна Іллінічна з чоловіком, Дмитро Ілліч, Марія Іллінічна. За проханням матері з Петербурга приїхав і Володимир Ілліч.

Жив Володимир Ілліч на дачі самотньо і багато працював. Відпочиваючи, гуляв по околицях з молодшим братом і сестрою. Під час таких прогулянок Володимир Ілліч багато бесідував з ними про шляхи і форми розвитку соціал-демократичного вчення.

У Кузьминках Володимир Ілліч завершив свою класичну працю «Що таке «друзі народу» і як вони воюють проти соціал-демократів?».

Восени 1894 року В. І. Ленін і його рідні залишили дачу. Сім'я повернулася в Москву, Володимир Ілліч виїхав до Петербурга.

Старі комуністи створили в цьому будинку музей, де зібрали експонати, присвячені життю тут В. І. Леніна і сім'ї Ульянових-Єлізарових. Екскурсоводи і наукові співробітники цього маленького музею (до речі, всі вони працюють на громадських засадах) виступають з розповідями про Ілліча перед москвичами і гостями столиці. Завжди з великою увагою слухають відвідувачі спогади члена КПРС з 1918 року Євгена Георгійовича Борраменського, ініціатора створення музею Івана Івановича Яковлева, Олени Сергіївни Міцкевич, батько якої допомагав друкувати нелегально працю В. І. Леніна, закінчену в Кузьминках, та інших ентузіастів — організаторів музею.

На знімку: будинок у Кузьминках, де в 1894 році жив В. І. Ленін.

Фото А. ЧЕПРУНОВА. (АПН).

● ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

ОРЛИ ТЕРЕНЯ

«Здрастуй, Тереню!
В добрі літа —
Хай клекочуть твої орли!»

(А. Малишко).

Про першу книгу роману у віршах нашого земляка Тереня Масенка «Степ» (1937—1938 рр.) поет М. Нагнибіда та композитор П. Майборода писали, що роман став «справжнім, нескороминущим надбанням нашої поезії». Для автора ж сама тема твору виявилась «нескороминущою». Через тридцять років поет повернувся до своїх героїв у другій книзі, і подарував її читачеві в рік свого 65-річчя. Коли гортаєш нові сторінки роману, пригадуються сказані кимось слова про те, що патріотизм починається з любові до берізки під вікном рідного дому. Багато теплих слів сказав поет про рідний степ, панорами якого змінюються в романі карпатськими краєвидами, а далі —

«Степ казахський, як наш океан,
Ніби рідна херсонська рівнина...»

Нова книга задумана поетом як «книга часу», часу героїчного і болючого, сумного і звитяжного, часу нового. Син степу Тодос Орленко радіє людям, які творять нове життя, нову культуру. Сам Орленко — у лавах охоронців народних завоювань: у рік смерті вождя, «в скорботному січні» робітфаківець стає бійцем ЧОНу. Орленко — морально цільна людина.

В лаконічних портретних характеристиках автор проникає у психіку персонажів, показує авторське ставлення до героїв, світ яких поет так добре знає і любить. Такий, наприклад, портрет того ж Андрія (у сприйнятті Орленка):

«Я милуюсь ходою Андрія,
Бо вона і легка і тверда;
Чисті очі. Печаль молода,
А постава його урочиста...»

Зримо важко уявити «печаль молоду», «поставу урочисту», «болем очі Андрія повиті», але психологічно загострені портретні деталі разом з монологами та психологічними описами роблять внутрішній стан героя, його переживання майже фізично відчутними. Варто відзначити і неабияку майстерність мовної індивідуалізації. Персонажі «Степу» вкарбовуються в пам'ять «світлими образами честі й добра», як характеризує їх сам поет.

Першу книгу «Степ» було названо в критиці енциклопедією побуту степівчан (Г. Нудьга); характер енциклопедичності в новому творі інший — це енциклопедія культури. Герой, хоч сам і агроном, живе в оточенні творчої інтелігенції, деякий час — навіть в одному флігелі з молодим Тичиною. Тепло говориться про Борзенка, Кундзіча, Сосюру, Рильського, Петрусенко, Козловського; з іменами українських митців сусідять імена Маяковського, Джамбула, Кунанбаєва... У книзі знаходимо строфи про архітектуру, археологію, музику.

Проте не все в книзі художньо рівноцінне. Над сюжетом роману дещо тяжіє ліричний спогад і часом дуже сповільнює динаміку дії, тоді головний герой надовго зникає за «маститими» іменами і відступами. Залишається незрозумілим і таке: у першій книзі «Степу» Тодос Орленко жив у селі Роси, тепер же раптом виявляється, що він з Глодос, рідного села поета. Це «переселення», до речі, ніде автором не пояснене. Викликане воно, напевне, документалізацією, як то: посилання на книгу А. Смілянко «Глодоські скарби», введення в художню тканину твору образів земляків поета. При цьому безсумнівним лишається те, що і в першій книзі поет мав на увазі Глодоси; це видно із цілого ряду спільностей в обох книгах...

Попри все це, друга книга роману у віршах «Степ» — значний твір у доробку Тереня Масенка; читачі раді новій зустрічі з степовими орлами Тереня, які давно їм полюбилися.

М. КОДАК,
студент педінституту.

МОЛОДЕ — НЕ ЗЕЛЕНЕ

ОДНА в клубі. Безумовно, прийдуть, потанцюють. А далі? Вчили, говорили, як що робити, але ж практично... Заговорила вранці з одним хлопцем, а він:

— Що ти, Любо, який з мене артист?

Нудно дивитися, як човгають ногами. Щовечора одне й те ж. Адже можна провести час цікавіше. Хлопці й дівчата веселі, дотепні. А хору нема, драмгуртка нема. Нема нічого.

Люба Бубир задумалась. Важко, дуже важко починати ось так, з нічого. Але ж для цього вона приїхала в Рибчине, для цього вчилася... Навіть баяніста нема, поїхав на навчання.

І все ж починати треба. З чого? З людей. Подружитися треба з молоддю, зацікавити, створити актив клубу. Без нього одна завідуюча нічого не зробить.

ЛЮБА на фермі.

— Чи не дояркою забажалося? — стрічає посмішкою її тезка Люба Азаренко.

— А приймете?

Жарт, посмішка. Біля дівчини зібрався вже чималий гурт комсомолок.

— Чекатиму, дівчата, — мовила на прощання.

В той день Любу бачили і в полі, і у трактористів на стані.

Придивляється до хлопців і дівчат. А увечері вже підбирали п'єсу разом з трактористом Анатолієм Гайдаєнком, дояркою Любою Азаренко, ланковою Ольгою Попругою, молодими колгоспниками Миколою Андрієнком, Валентиною Поденежною та іншими.

Починали з одноактівок. Дехто спочатку соромився, хотів кидати драмгурток. Та не такий характер у Люби Бубир, щоб дати погаснути полум'ю, яке спалахнуло в душах молодих гуртківців. І вмовляла, і полизала на самолюбство.

Зраділа, коли одного разу почула:

— Любо, доки ми будемо ставити дитячі п'єски?

Це про одноактівки.

Взялися за комедію О. Коломійця «Фараони». «Чи не занадто?» — вкрався сумнів. Та вже перша репетиція показала: ні. З захопленням читали твір, прикидали, кому яка роль підійде найбільше.

І тепер, коли в Новгородці, в Козирівці, Новомиколаївці з'являється афіша, що з концертом художньої самодіяльності виступатимуть рибчанські артисти, в залах вільних місць не буває.

Не хочеться повторюватися, але мушу підкреслити, що від творчого горіння, від закоханості у свою справу тих, хто очолює культустанови на селі, в першу чергу залежить успіх справи. Адже не було до Любиного приходу на посаду завідуючої клубом ні телевізора, ні магнітофона, ні шахів. А зараз все це придбало правління колгоспу «Перемога».

ТАКИХ, як Люба, в районі немало. Не можу не сказати доброго слова про завідуючу Козирівським сільським клубом Ольгу Чабан, секретаря бригадної комсомольської організації. Агіткультбригадівців клубу бачать на фермах, токах, тракторних станах.

В селі впроваджені нові радянські обряди. Цього року, наприклад, всім колгоспом справили комсомольське весілля трактористу Миколі Голіку та дояркі Галі Дубенець, Миколі Бородіну і Любі Сухіцькій, іншим комсомольцям і комсомолкам. А молоді подружжя Таїса і Василь Грибки, Надія і Микола Кочурдеї, Уляна і Олексій Леончики справили урочисту реєстрацію новонароджених.

Встановилася традиція урочистих проводів до лав Радянської Армії. Культармійці відроджують новорічні колядки, поздоровлення. Приємно було передовій свинарці Ользі Недвизі, дояркі Марті Шепель з уст учасників художньої самодіяльності почути поздоровлення.

Від того, як працює сільський клуб, у великій мірі залежить і виховна робота серед молоді, виховання у юнаків і дівчат патріотизму, любові до рідного краю. Глибокий слід у душах молоді залишили вечори зустрічі з визволителями села, з рідними загиблих воїнів, з ветеранами артілі.

З цікавістю слухали молоді розповідь дружини голови комнезаму Іллі Рябоконя, який загинув у роки громадянської війни. Майже 50 рідних і близьких загиблих за звільнення села воїнів побували цього року в колгоспі імені Димитрова.

Все це треба було організувати, до всього докласти енергію. Дівчата-комсомолки, про яких я розповів, з честю справляються з організацією культурного відпочинку молоді, за що мають щиру подяку від колгоспників.

А ЗАРАЗ у дівчат особливо багато турбот. Наближається свято юної гвардії — 50-річчя Ленінського комсомолу. Дівчата збирають актив, радяться про те, як сільська молодь має провести свої передсвяткові і святкові дні. Комсомольські секретарі і члени комітетів комсомолу — перші порадники.

Плани складено. Вже приступили й до їх виконання. Козирівці провели зустріч сільської молоді з першими комсомольцями, організаторами місцевого колгоспу Ольгою Ткаченко, Василем Мелющенком, вечір-зустріч трьох поколінь, на якому виступила учасниця Великої Вітчизняної війни Настасія Чабанник.

Не відстають і рибчанці. Схильовані розходилися сільські комсомольці з вечора, який називався «Завжди з комуністами у боях, на будовах, на нивах розлогих йшов бойовий комсомол».

Клубні аматори обох сіл готують до 50-річчя комсомолу святкові концертні програми. Віриться, вони будуть найкращими.

І. КОПИКА,
завідуючий Новгородківським райвідділом культури.

Болгарський танець. Фото В. БАЛИНЮКА. (ст. Олександрівка).

Фотоконкурс „ПРОМІНЬ-68"

⊙ На конкурс імені Юрія ЯНОВСЬКОГО

Вогненний слід

БАЛАДА — *Микола СТОЯН*

(Продовження. Початок в газетах за 21 і 24 вересня та за 1 і 3 жовтня).

В ті часи країна лише піднімалась після війни, голоду, розрухи. Дітям бідноти ні в чому було ходити в школу. І комсомольці до сьомого поту працюють на жнивах, на молотьбі, у недалекому радгоспі. На зароблені гроші — собі ні копійки — куплять тому хлопчакові пальтечко, тому чобітки. Жодного не залишать без допомоги. Вдовам — жінкам загиблих воїнів Революції допоможуть і зорати, і посіяти, і скосити, і змолотити, і змолоти хліб.

На базарах, на сходах, у полі, в розмовах ними гордились, їх хвалили. А їм усім не до похвал. Настає осінь, за нею й зима. Снігами завіває село, ні пройти, ні проїхати. Після напруженого літа й осені — спочити б. Не до спочинку. Яків і Ганна, всі, хто письменний, у школах лікнепу вчать грамоти і молодих, і дорослих. Навчання дається з трудом, а вчитися треба.

І в комнезамі багато справ. Все гучніше починають говорити про організацію артілі. І не лише говорити. В селі Петрівці після довгих роздумів і вагань створюється перша артіль. І кому ж її берегти, як не комсомольцям? Варта небезпечна, куркулі вбили комсомольця Олександра Ольшанського, стріляли і в Якова.

І драмгурток, і хоргурток створили...

Ганна втомлюється більше. Схилившись на вишеньку, вся в сяйві місяця, шепоче:

— Все надзвичайно цікаве, потрібне. Але як горимо ми! Як горимо ми!

— Хіба це погано? Хіба краще спокійно і тихо відсиджуватись у закутках? Я тобі не раз говорив про комісара. У нього був один закон — у наступі йти першим.

Зітхала:

— Добре, що згадав комісара. І, мабуть, не забув, що він говорив на прощання?

— Не забув.

До пізньої ночі, до перших півнів штурмували науку — літературу, історію. Вчилися. Горіли...

1924 РОКУ Якова Хоменка обирають секретарем Новомиргородської районної комсомольської організації, членом Єлисаветградського окружного комітету комсомолу.

Його знали в усіх селах. Коли б він міг глянути на себе збоку, може, приємно здивувався б. Він теж у всьому ставав схожим на комісара. До нього зверталася молодь з просьбами, запитаннями. Тепер вже він і давав, і намагавсь давати відповіді, поради, і все більш гуртував бойову комсомолію, всю молодь району. В райкомі його важко було застати — все по селах, у перших артілях, комунах.

Якось його викликали до райкому партії. Несподівано. Хвилювавсь: «Може, що не так зробив?»

— Все так, — заспокоїв секретар. — Ти, напевно, бачиш, як все більше розгортається наш соціалістичний наступ? Нам потрібні наші командири. Інженери. Прибула комсомольська путівка. В столицю. На робітфак. Поїдеш учитись?

Перший клас початкової школи. А потім навчання — між боями і походами, в окремі дні в селі, тут у містечку. Знань мало. Дуже мало. Та коли треба, піде.

Ох і важко ж було в Харкові! Ох і трудний був той робітфак! Довелося стільки перечитати, що почервоніли очі, лікарі довго лікували їх, порадили носити окуляри. Здолав усе. Вступив у Харківський технологічний інститут. Блискуче закінчив його... Син наймита, пастушок, хоробрий боєць Революції, став інженером-хіміком. Екзамени склав так, що його зразу ж запросили до Москви...

МОСКВА виринула за вікнами вагона якось несподівано. Яків припав до вікна. В кишені призначення на місце роботи. Але найперш піде він не туди... Розпитуючи у людей, пішки добрався до Красної площі. Ішов до Леніна, радився в думках з ним. Він дуже добре знав історію Батьківщини, історію Комуністичної партії... Ленін. Як добре, що земля народила таку велику і добру людину... Ось і площа... Серце як не вирветься із грудей. Щоб краще все бачити, зупинивсь, протер хусточкою окуляри. Прилаштувавсь до черги... Східці... Ілліч... Хвилина. Друга. І треба йти. Адже ж позаду черга... І в ту мить Яків ще раз усвідомив — бути ленінцем — значить, не гнутись, іти попереду. Горіти й горіти. Для людей. Для Батьківщини.

Віддаючи призначення, він відверто зізнався:

— Я дуже радий, що мене послали в Москву. Але я просив би направити мене на якусь новобудову п'ятирічки.

— Товаришу Хоменко! Так не можна говорити. Люди потрібні й нам!

Працював, аж поки не послали в Сталінград на новий завод...

(Закінчення буде).

ФОТОКОНКУРС „Промінь-68"

ДВОЄ.

Фото А. Гнененка.

НА ЧЕСТЬ 50-РІЧЧЯ ВЛКСМ

Спорт

РУЧНИЙ М'ЯЧ

Три дні на гандбольному майданчику стадіону «Зірка» проходили змагання з ручного м'яча на кубок області. Вони показали, що майстерність збірних команд обласних спортивних товариств значно зросла. Чемпіону області чоловічій команді «Спартак» (тренер В. Гурський) в упертій боротьбі вдалося перемогти своїх суперників і завоювати перше місце та кубок обкому комсомолу. На другому місці команда студентського спортивного товариства, на третьому — авангардівці.

Серед жіночих команд переможцем вийшли спортсмени ДСТ «Авангард» (тренер М. Биков). Авангардівки успішно виступили і на зональних змаганнях центральної ради товариства, завоювавши путівку у фінал. Друге місце виборола команда ДСТ «Буревісник», третє — команда «Локомотива».

Г. ПОВОРОЗКА,
інструктор облради Союзу спортивних товариств і організацій.

БАСКЕТБОЛ

Сорок команд обласного центру виборювали право володіти кубками міськкому ЛКСМУ з баскетбола. Більше тижня тривали напружені поєдинки. Місця розподілилися так: серед дівчат 1955—1956 років народження і місце зайняла команда СШ № 3. У хлопців такого ж віку перемогли учні СШ № 34. Серед дівчат 1953—1954 років народження переможцями вийшли учні СШ № 27, їх ровесники із СШ № 6 стали переможцями серед хлопців.

Командам-переможцям вручено перехідні кубки, а учасників нагороджено грамотами міськкому ЛКСМУ.

* * *

Баскетбольний майданчик ДЮСШ № 1 став місцем поєдинків сильніших чоловічих команд області, які виборювали приз імені заслуженого майстра спорту, заслуженого тренера СРСР А. Каракашяна. Всі зустрічі пройшли напружено, в гострій спортивній боротьбі. Досить сказати, що команда ДСТ «Авангард» лише в додатковий час зуміла перемогти команду факультету фізвиховання. Перше місце і почесний приз дістались команді ШВЛП, на другому — авангардівці, на третьому — баскетболісти інституту сільськогосподарського машинобудування.

Команда ШВЛП завоювала право брати участь в іграх на кубок УРСР, які почалися вчора в Одесі.

О. ГАХ,
суддя республіканської категорії, головний суддя змагань.

МЕЛЕЕКРАН

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

НЕДІЛЯ, 6 жовтня. Перша програма. 12.00 — Для школярів. «Привіти наших друзів». (Будапешт). 12.40 — «Наша афіша». (К). 12.45 — Альманах кіноподорожей. (К). 13.00—Для дітей. «Дударик». (К). 13.30 — «ТЕК-68». (К). 14.00 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту «Як тобі служиться?». (М). 14.30 — «Музичний кіоск». (М). 15.00 — Телефільм. (К). 15.45 — Фортепіанний концерт Л. Ревуцького. (К). 16.30 — Першість СРСР з хокея. ЦСКА — «Крила Рад». (М). 17.10 — Першість СРСР з футбола: «Чорноморець» (Одеса) — «Спартак». (М). 18.45 — Естрадний концерт. (К). 19.45 — О'Генрі — «Серед фараонів». Телефільм. (К). 20.45 — «Камертон доброго настрою». (Дніпропетровськ). 21.15 — «Сім днів». Міжнародна програма. (М). 22.00 — «Його звали Роберт». Кінокомедія. (К).

ПОНЕДІЛОК, 7 жовтня. Перша програма. 17.10 — «Наука. вік XX». «Оксамит України». (Одеса). 17.40 — Телевісті. (К). 18.00 — Республіканська школа юних математиків. (К). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. Історія КПРС. «Партія—організатор відбудови народного господарства (1921—1925 рр).» (М). 19.00 — Молодіжний клуб «Прометей». (Херсон). 19.30 — Наші оголошення. (Кіровоград). 19.35 — До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. «Марксизм і ревізіонізм». (Кіровоград). 19.50 — Художній фільм «Втеча в безмовність». (Кіровоград). 21.15 — «Музичний кругозір». (К). 22.00—До 50-річчя ВЛКСМ. «Образ молодого сучасника на радянській сцені». (М).

ВІВТОРОК, 8 жовтня. Перша програма. 11.00 — Телевісті. (К). 11.10 — Художній фільм «Повість полум'яних літ». (Кіровоград). 17.40 — «Мальовнича Україна». «Кіровоград мій чудовий». (Кіровоград). 17.55 — Фотохвилинка. (К). 18.00 — Для дітей. «Теремок «Світлячок». (Дніпропетровськ). 18.30 — Слухачам шкіл основ марксизму-ленінізму. Політекономія соціалізму. (М). 19.00 — Першість СРСР з футбола. «Динамо» (Київ). — «Локомотив» (Москва). В перерві — телевісті. 20.45 — Назустіч 51 роковинам Жовтня. «Ми — комуністи». (Луганськ). 21.15 — До 25-річчя форсування Дніпра. «Здрастуй, Дніпро». (Кіровоград). 21.45 — Художній фільм «Повість полум'яних літ». (Кіровоград).

Друга програма. 11.10 — «Моє ранкове місто». Телефільм. (К). 11.35 — «Шкільний екран». Фізика для учнів 7 класу. «Взаємодія тіл». (К). 22.50 — Інформаційна програма «Час». (М).

ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ

НЕДІЛЯ, 6 жовтня. 12.00 — Для школярів. «Привіти наших друзів». (Будапешт). 13.00 — Для дітей. «Дударик». (К). 13.30 — «ТЕК-68». (К). 14.00 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (М). 16.00 — До 50-річчя ВЛКСМ. «Нас надихає Леніна ім'я». Звітує молодь Кривоозерського району. 16.30 — Хокей: ЦСКА — «Крила Рад». 17.10 — Футбол: «Чорноморець» — «Спартак». 18.45 — Естрадний концерт. (К). 19.45 — Телевізійний фільм «Серед фараонів». (К). 20.45 — «Камертон доброго настрою». (Дніпропетровськ). 21.15 — «Сім днів». Міжнародна програма. (М). 22.00 — Художній фільм «Сільська вчителька».

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

І СМІХ, І ГРІХ

ВИ І ВАША ТІНЬ

Мал. Б. КУМАНСЬКОГО.

Олександрійське міське професійно-технічне училище № 5

проводить додатковий набір учнів на 1968—1969 навчальний рік

на спеціальності:
штукатур,
теслар,
муляр (строк навчання — 1 рік);
штукатур-маляр,
слюсар-монтажник,
слюсар-сантехнік (строк навчання — 2 роки).

В училище приймаються юнаки та дівчата з освітою 8—10 класів. Учні перебувають на повному державному утриманні, забезпечуються гуртожитком.

При бажанні учні можуть відвідувати загальноосвітню школу робітничої молоді (8—9—10 класи).

Після закінчення училища направляються на роботу у міста області.

Вступникам необхідно подати заяву на ім'я директора, автобіографію, паспорт або свідоцтво про народження, свідоцтво про освіту, 4 фотокартки.

Документи приймаються у канцелярії училища.

АДРЕСА УЧИЛИЩА: м. Олександрія, селище Димитрове, вул. Трудрезервів, 23.

ДИРЕКЦІЯ.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: секретаріату — 2-45-35, відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОММУНАР» — орган Кіровоградского обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

БК 00579. Індекс 01197 Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2. Зам. № 4725. Тираж 41 000.